

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Bieszczadzkie cerkwie

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Bieszczady to jeden z najpiękniejszych zakątków naszego kraju. Znany jest przede wszystkim jako górzysta kraina, gdzie flora i fauna odgrywają pierwszoplanową rolę w przyciąganiu turystów, którzy cenią sobie wypoczynek na łonie natury.

Ja natomiast chciałbym ich zachęcić również do obejrzenia choćby niewielkiej części zabytków architektury drewnianej, obecnej na tych terenach. Może nie dorównują klasą drewnianym kościołkom z Małopolski, czy chociażby tym zbudowanym w tzw. stylu wieluńskim, lecz naprawdę są godne obejrzenia. Myślę o cerkiewkach greckokatolickich, które służyły ludności, głównie prawosławnej osiadłej na tych terenach już od XV-XVI wieku. Rolę swą wypełniały do roku 1951, kiedy to w ramach umowy o zmianie granic między Polską i Związkiem Radzieckim tereny, na których stoją opisane obiekty przekazano Polsce, a dotychczasowych mieszkańców (również w ramach akcji "Wisła") wysiedlono.

Początkowo opuszczone cerkwie były zaniedbane i zdewastowane, a niektóre wykorzystywano do celów gospodarczych (głównie jako magazyny), ale po jakimś czasie budowle przejmował Kościół rzymskokatolicki i po ich wyremontowaniu zaczęły być wykorzystywane jako kościoły. Obecnie wszystkie, które ująłem w tej trasie (oprócz cerkwi w Bystrem) są wykorzystywane jako kościoły parafialne, lub filialne. Wycieczkę rozpocząłem w Myczkowie jadąc na wschód do Polany i wróciłem omijając Jezioro Solińskie od północnej strony.

Program wycieczki

Polana

Drewniany kościół, d. cerkiew greckokatolicka (1790)

Polana leży kilka kilometrów na wschód od Jeziora Solińskiego. Drewniana cerkiew p.w. św. Mikołaja została zbudowana prawdopodobnie w roku 1790, choć niektóre źródła mówią o jej wcześniejszym rodowodzie. Miejscowa tradycja mówi nawet o przełomie XVI i XVII wieku jako czasie budowy rzymskokatolickiej kaplicy dworskiej.

Jest świątynią orientowaną konstrukcji zrębowej i oszalowaną. Posiada trójboczne prezbiterium i szerszą od niego nawę, lecz nie ma w niej babińca, czyli jest cerkwią dwudzielną z zakrystią od północnej strony. Podczas remontu w roku 1922 wydłużono jej nawę. W roku 1951 podzieliła los wielu innych bieszczadzkich świątyń, czyli przestała pełnić swoją rolę. Zdemastrowana i rozkradziona była wykorzystywana później jako magazyn zboża.

Od roku 1969 służy jako rzymskokatolicki kościół filialny parafii w Czarnej, a od roku 1982 jest kościołem parafialnym p.w. Przemienienia Pańskiego. Obok dawnej cerkwi stoi drewniana dzwonnica konstrukcji słupowej z 1922 roku.

49°18'15"N 22°34'19"E | na mapie:A

Michniowiec

Drewniany kościół, d. cerkiew greckokatolicka (1863)

Michniowiec to bieszczadzka wieś leżąca blisko granicy z Ukrainą. Drewniana cerkiew p.w. Narodzenia Bogurodzicy jest położona na niewielkim wzgórzu. Została zbudowana w latach 1863-1868 jako świątynia trójdzielna o wyraźnie oddzielonych członach. Jest budowlą oszalowaną, konstrukcji zrębowej z prostokątnym, zamkniętym trójbocznie prezbiterium, czworobocznym babińcem i obszerną ośmioboczną nawą główną.

Każdy z trzech dachów krytych blachą posiada kopułę z pseudolatarnią. Drewniana dzwonnica na rzucie kwadratu jest młodsza, zbudowano ją w roku 1904. Cerkiew służyła do roku 1951 i aż do czasu, kiedy przejął ją kościół rzymskokatolicki, czyli do roku 1971 pozostawała bez opieki. Obecnie jest kościołem filialnym p.w. Narodzenia św. Jana Chrzciciela parafii w Czarnej.

49°18'05"N 22°43'58"E | na mapie:B

Bystre

Drewniana cerkiew greckokatolicka (1902)

Cerkiew p.w. św. Michała Archanioła w Bystrem jest już trzecią świątynią usytuowaną w tym miejscu. Poprzednie dwie były wybudowane w 1607 i 1681 roku. Druga z nich istniała do końca XIX wieku.

Obecna, którą zbudowano w roku 1902 jest budowlą drewnianą, trójdzielną, orientowaną, konstrukcji zrębowej. Posiada od wschodu trójboczne prezbiterium z dwiema zakrystiami od północnej i południowej strony. Kwadratowy babiniec od zachodu i trzykopiulowe zadaszanie dopełniają resztę wizerunku.

Do roku 1951 była cerkwią filialną parafii w Michniowcu, jednak od tego czasu nie jest już wykorzystywana, a część jej wyposażenia znajduje się aktualnie w Dziale Sztuki Cerkiewnej w Łańcutu. Przed cerkwią stoi wybudowana w 1939 roku murowana, dwukondygnacyjna dzwonnica bramna.

49°18'59"N 22°43'24"E | na mapie:C

Czarna Górna

Drewniany kościół, d. cerkiew greckokatolicka (1834)

Czarna Górna jest częścią dużej wsi leżącej przy Wielkiej Pętli Bieszczadzkiej na wschód od Jeziora Solińskiego. Cerkiew p.w. Dymitra Męczennika stoi niedaleko trasy przy drodze wiodącej do Czarnej Dolnej.

Drewniana świątynia o konstrukcji zrębowej zbudowana została w 1834 roku. Jest budowlą trójdzielną, orientowaną i oszalowaną. Posiada ciekawą zachodnią fasadę w formie sześciokolumnowego portyku, co jest rzadkością w budownictwie drewnianym. Dwuspadowy dach, ale o zróżnicowanej wysokości kalenicach na poszczególnych częściach, jest przykryty blachą i zwieńczony ośmioboczną sygnaturką z baniastym hełmem.

Cerkiew służyła grekokatolikom do roku 1951, a od tego czasu jest użytkowana jako kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego. Podczas remontu w 1967 roku część ikonostasu z XIX w. przesunięto pod ścianę za ołtarz główny. Carskie wrota, które pochodziły z XVII w. znajdują się obecnie w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Obok stoi drewniana dzwonnica wybudowana w XX wieku.

49°19'35"N 22°39'58"E | na mapie:D

Żłobek

Drewniany kościół, d. cerkiew greckokatolicka (1830)

Żłobek (dawniej Żołobek) jest niewielką wsią leżącą przy Wielkiej Petli Bieszczadzkiej około dziesięciu kilometrów na południe od Ustrzyk Dolnych. Cerkiew p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny stoi tuż przy drodze i jest następczynią poprzedniej, zbudowanej w 1782 roku, która stała w innym miejscu - około 300 metrów na wschód. Obecna, zbudowana w roku 1830 jest niedużą, dwudzielną świątynią drewnianą o konstrukcji zrębowej w całości obitą gontem. Wewnątrz wyposażenie współczesne. Podobnie jak wiele innych bieszczadzkich cerkiewek po roku 1951 została opuszczona i zdewastowana. Do roku 1976 pełniła nawet funkcję magazynu szyszek. W roku 1977 przejął ją Kościół rzymskokatolicki i po remoncie, od 1979 roku służy jako kościół filialny p.w. MB Nieustającej Pomocy należący do parafii w Czarnej.

49°20'45"N 22°40'53"E | na mapie:E

Rabe

Drewniany kościół, d. cerkiew greckokatolicka (1858)

Zabytkowa cerkiew greckokatolicka p.w. Świętego Mikołaja, zbudowana w 1858 r. Od 1971 r. pełni funkcję kościoła rzymskokatolickiego p.w. Świętej Rodziny. Zabytek sakralny leży na Szlaku Architektury Drewnianej. Na terenie przykościelnym znajduje się murowana dzwonnica oraz stary cmentarz.

W latach 1939 - 1941 oraz 1944 - 1951 miejscowość znajdowała się w granicach ZSRR, tutejsi mieszkańcy zostali wysiedleni. Po zmianie granic osiedlono tu Polaków z okolic Sokala. Gdy cerkiew znajdowała się w granicach ZSRR, stała opuszczona. W Polsce służyła za magazyn ołtarzy i obrazów "oczekujących" tu na renowację swych macierzystych cerkwi bieszczadzkich, z których zostały przywiezione. W latach 70 - tych XX wieku cerkiew stała się kościołem rzymskokatolickim.

Drewniana cerkiew zbudowana została staraniem ówczesnych mieszkańców w miejscu dawnej kaplicy cmentarnej. Jest to budowla drewniana, orientowana, której ściany kryte gontem świadczą, że również dach, obecnie obity blachą, gontem był pokryty. Wyraźnie widoczna jest trójdzielnosc wydłużonej budowli świątyni z gankiem przed wejściem. Nad główną nawą wybudowana została sześcioboczna wieżyczka górująca nad świątynią, ze spadzistym daszkiem i pozorną latarnią. Całą świątynię nakrywają dwuspadowe dachy oraz okapy, przypominające dawne soboty.

W świątyni zachwycia częściowo zachowany XIX wieczny ikonostas. Zlikwidowana została przegroda zawierająca dawne wrota carskie i diakońskie odsłaniając prezbiterium. Jest ono mniejsze od nawy, zamknięte prostokątnie z przyległą jedną zakrystią, ze stropem kolebkowym. Nawy kościoła mają stropy płaskie.

Obok kościoła znajduje się murowana, czerto-arkadowa dzwonnica zwieńczona kwadratową wieżyczką. Dawne dzwony, komunistyczne władze PRL zarekwirowały jako

zemstę, że były z okazji śmierci Stalina !!!

Na przyległym cmentarzu stare lipy swoimi konarami osłaniają do dziś zachowane równie stare nagrobki.

49°21'57"N 22°39'38"E | na mapie:F

Równia

Drewniany kościół Opieki Matki Bożej (I poł. XVIII)

Dawna cerkiew greckokatolicka p.w. Opieki Matki Bożej obecnie kościół rzymskokatolicki p.w. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych. Cerkiew została wzniesiona w I połowie XVIII w., restaurowana w 1975 r. Drewniana, orientowana, trójdzielnia cerkiew kopułowa o konstrukcji zrębowej. Na terenie przykościelnym znajduje się dzwonnica oraz stary cmentarz cerkiewny. Zabytek sakralny leży na Szlaku Architektury Drewnianej.

49°24'23"N 22°35'30"E | na mapie:G

Ustjanowa Górna

Drewniany kościół, d. cerkiew greckokatolicka (1792)

Ustjanowa Górna jest częścią dużej wsi położonej przy trasie z Leska do Ustrzyk Dolnych. Dawna cerkiew p.w, św. Paraskewii stoi w pewnym oddaleniu od trasy przy bocznej drodze na tzw. "Zabłocie", za przejazdem kolejowym. Zbudowano ją z drewna w roku 1792. Jest to trójdzielna świątynia konstrukcji zrębowej z dwuspadowym dachem. Dach i ściany obito gontem. Kalenicę nawy zwieńczono sześcioboczną sygnaturką z cebulastym hełmem.

Świątynia była użytkowana jako cerkiew do roku 1951, a pięć lat później jej wyposażenie wywieziono do Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. W roku 1971 cerkiew przejął Kościół rzymskokatolicki i po remoncie trwającym do 1974 roku zdewastowaną budowlę przywrócono życiu. Służy do dziś parafianom z Ustjanowej jako kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Obok kościoła stoi neogotycka kaplica grobowa Szemelowskich z początku XX wieku.

49°25'11"N 22°33'15"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): czarna, fot. Tomekkk190, , iwmal, Tomekkk190, , fot. iwmal, czarna

Trasa dodana przez: gorofil

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
poniedziałek 22 lipca 2024 16:31:58